

4. Úloha z radiometrie

Zadání: Uran ${}^{235}_{92}\text{U}$ se rozpadá na thorium ${}^{231}_{90}\text{Th}$ s poločasem rozpadu $T=7 \cdot 10^8$ let.

Sestrojte graf vyjadřující úbytek atomů uranu v čase (tj. graf N_t/N_0 ku času t), délku osy pro čas t volte blízkou pětinásobku poločasu rozpadu.

Vypočítejte dobu, za kterou se rozpadne 75% atomů uranu. Výpočet zkontrolujte v grafu.

4. Úloha z radiometrie

Mezi počátečním počtem atomů uranu N_0 a počtem zbývajících atomů N_t v čase t platí vztah:

$$N_t = N_0 e^{-\lambda t}$$

kde λ je rozpadová konstanta prvku, která souvisí s poločasem rozpadu T podle vztahu:

$$T = \frac{\ln 2}{\lambda}$$

4. Úloha z radiometrie

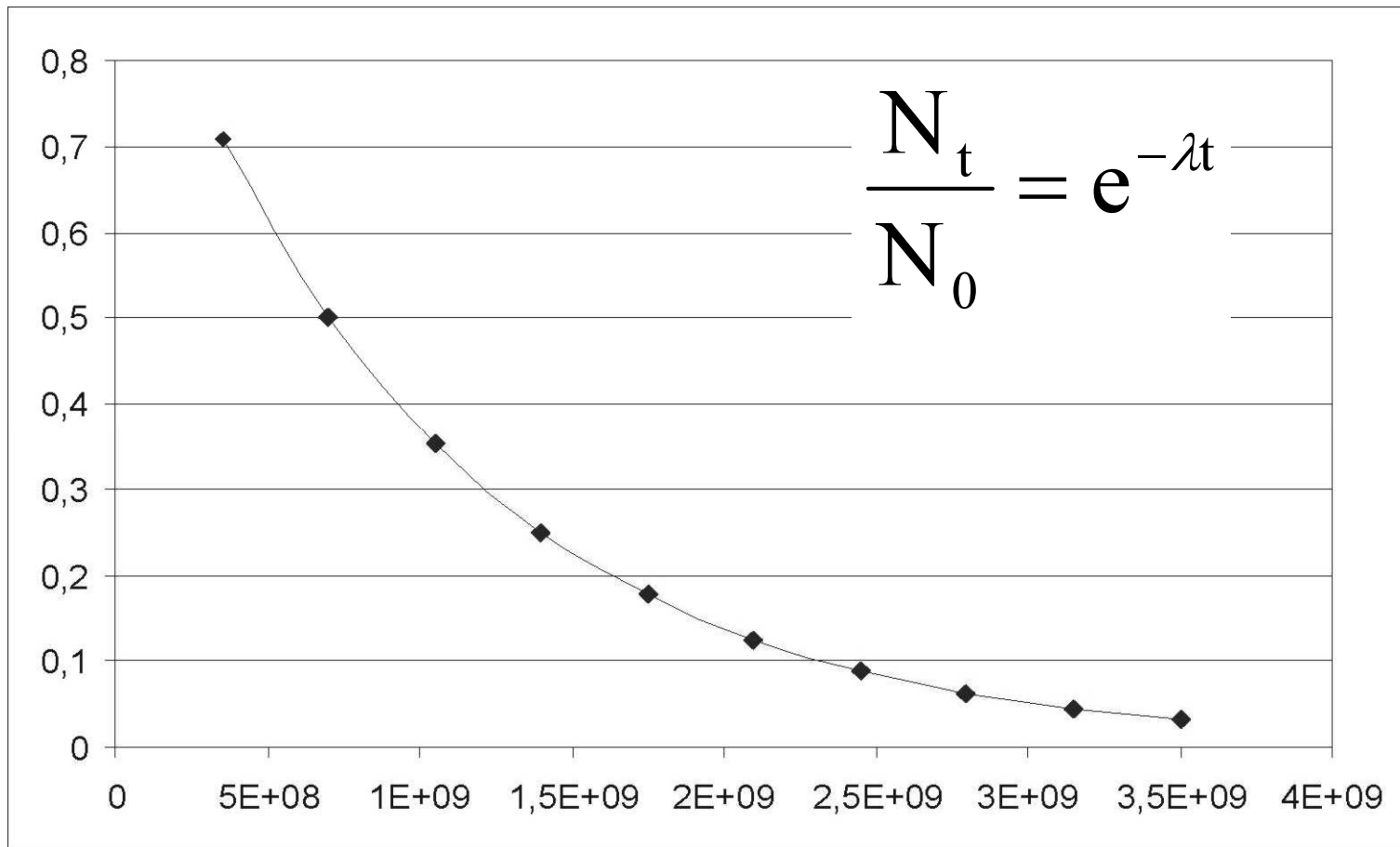
Máme sestavit graf vyjadřující úbytek atomů uranu v čase (tj. graf N_t/N_0 ku času t), vyjádříme si tedy vztah pro poměr N_t/N_0 :

$$N_t = N_0 e^{-\lambda t} \quad \frac{N_t}{N_0} = e^{-\lambda t}$$

Vypočteme hodnoty poměru N_t/N_0 pro vhodně zvolené časy t tak, abychom mohli sestavit požadovaný graf (krok na časové ose tedy volíme s ohledem na velikost poločasu rozpadu).

4. Úloha z radiometrie

Pak sestrojíme graf:

4. Úloha z radiometrie

Dále máme vypočítat dobu, za kterou se rozpadne 75% atomů uranu – tj. máme vypočítat dobu, za kterou v systému zůstane zachováno 25% původních atomů uranu (totiž 100% - 75%). Předpokládáme-li, že v čase $t=0$ je v systému množství atomů odpovídající 100% (tj. $N_0=100\%$), pak v hledaném čase $t=x$, zůstane jen 25% původního množství atomů (tj. $N_t=25\%$) a vzájemný poměr N_t/N_0 je pak roven 25%/100%, což je 0.25. Dosazením do vztahu pro závislost poměru N_t/N_0 na čase tak získáme vztah, ve kterém bude jedinou neznámou čas t .

$$\frac{N_t}{N_0} = e^{-\lambda t} \quad \frac{N_t}{N_0} = (1 - 0.75) = 0.25 = e^{-\lambda t}$$

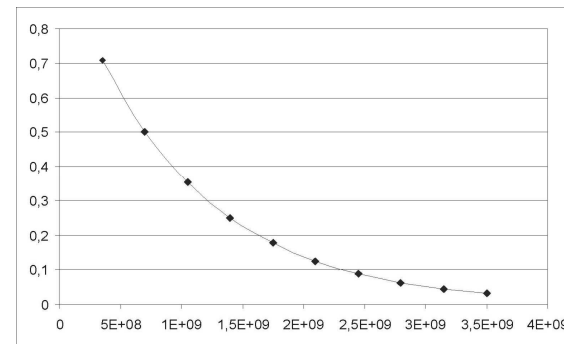
4. Úloha z radiometrie

Získanou rovnicí o jedné neznámé pak snadno vyřešíme.

$$\frac{N_t}{N_0} = e^{-\lambda t} \quad \frac{N_t}{N_0} = (1 - 0.75) = 0.25 = e^{-\lambda t}$$

$$0.25 = e^{-\lambda t} \Leftrightarrow \ln(0.25) = -\lambda t \Leftrightarrow t = \frac{\ln(0.25)}{-\lambda}$$

$$t = 1,4 \cdot 10^9 \text{ let}$$

4. Úloha z radiometrie

V grafu pak zkontrolujeme, zda poměr N_t/N_0 odpovídající hodnotě 0.25 je skutečně dosažen při $t=1,4 \cdot 10^9$ let:

$$0.25 = e^{-\lambda t} \Leftrightarrow \ln(0.25) = -\lambda t \Leftrightarrow t = \frac{\ln(0.25)}{-\lambda}$$

$$\frac{N_t}{N_0} = e^{-\lambda t}$$

